

Melinda-Alma-
integraation
palautekyselyiden
tulokset

21.4.2021

Sisälllys

Tiivistelmä.....	2
Jatkotoimenpiteet.....	3
Johdanto.....	5
Kyselyiden toteutus.....	5
Kyselyiden tulokset.....	5
Kyselyihin vastanneet.....	6
Melinda-Alma-integraation onnistuminen.....	6
Ensimmäisen kyselyn tuloksia.....	6
Toisen kyselyn tuloksia.....	7
Integraation keskeneräisten asioiden vaikutus käytännön työhön.....	8
Ensimmäisen kyselyn vastauksia.....	8
Toisen kyselyn vastauksia.....	9
Melinda-Alma-toimintamallityöryhmä ja Alma-kirjastoille järjestetyt webinaarit.....	10
Poimintoja ensimmäisen kyselyn vastauksista.....	10
Poimintoja toisen kyselyn vastauksista.....	11
Alma-toimintaohje kuvailijoille ja toiveet lisäohjeista.....	12
Ensimmäisen kyselyn vastauksia.....	12
Toisen kyselyn vastauksia.....	13
Muutokset kuvailukäytännöissä ja Melindaan kuvaillussa aineistossa Alman käyttöönoton jälkeen.....	14
Ensimmäisen kyselyn vastauksia.....	14
Toisen kyselyn vastauksia.....	16
Ohjeistus ja tukipyyntöjen käsittely Kansalliskirjastossa.....	17
Ensimmäisen kyselyn vastauksia.....	18
Toisen kyselyn vastauksia.....	18
Vapaa palaute integraatiosta Melinda-palvelulle ja Alma-kirjastoille.....	19
Ensimmäisen kyselyn tuloksia.....	19
Toisen kyselyn tuloksia.....	20
Liitteet.....	22
Liite 1: Webropol-kyselylomake.....	22
Liite 2: Lyyti-kyselylomake.....	23

21.4.2021

Tiivistelmä

Syksyllä 2019 aloitettu Melinda-Alma-integraatio toteutettiin kolmen toimijan, kansainvälisen Ex Libris -kirjastojärjestelmätoimittajan, Suomen Alma-kirjastojen ja Kansalliskirjaston kesken. Niin teknisissä ratkaisuihin kuin toimintamalleissa jouduttiin ratkaisemaan monia uudenlaisia haasteita. Integraatio saatiin perustoiminnallisuuden osalta vaiheittain kuntoon kaikissa Alma-kirjastoissa vuoden 2020 aikana.

Melinda-Alma-integraatiota koskevat palautekyselyt toteutettiin ensimmäisessä aallossa Alma-kirjastojärjestelmään siirtyneille kirjastoille touko-kesäkuussa 2020, toisessa aallossa siirtyneille kirjastoille marras-joulukuussa 2020 ja erillään siirtyneelle Aalto-yliopistolle tammikuussa 2021. Kaiken kaikkiaan vastauksia kyselyihin tuli 28, ensimmäiseen kyselyyn tuli hieman enemmän yksittäisiä vastauksia (15) kuin toiseen kyselyyn (12). Lisäksi Aalto-yliopistolta tuli yksi yhteisvastaus.

Melinda-Alma-integraation onnistumista koskevat vastaukset vaihtelivat kyselyissä melko kriittisistä positiivisiin. Alun vaikeuksien jälkeen integraatioon oltiin tyytyväisempiä ja toiseen kyselyyn vastanneiden kommentit olivat hieman positiivisempia kuin ensimmäiseen kyselyyn vastanneiden. Keskenäiset asiat vaikuttivat jonkin verran vastaajien päivittäiseen työhön, mutta toiseen kyselyyn vastanneiden kesken keskenäisiä asioita koettiin olevan vähemmän. Tähän on vaikuttanut se, että integraation rakentaminen aloitettiin ensimmäisen aallon käyttöönottovaiheessa. Kuvailuintegraation perustoiminnallisuudetkin saatiin vaiheittain käyttöön maaliskuussa 2020. Toisen aallon kohdalla puolestaan perustoiminnallisuudet olivat käytössä jo Alman käyttöönottovaiheessa. Termipöytäkirja auktoriteeteista bibliografisiin tietueisiin alkoi toimia tyydyttävästi kesäkuussa 2020.

Melinda-Alma-toimintamallityöryhmän toiminta ei ollut kaikille vastaajille tuttua, mutta työryhmän järjestämistä webinaareista oli koettu olevan suurta hyötyä ja niitä toivottiin järjestettävän jatkossakin. Alma-toimintaohje kuvailijoille koettiin hyödylliseksi ja siihen oltiin osittain tyytyväisiä, mutta monissa kommentissa ohjeistuksessa koettiin olevan puutteita. Lisäksi ohjeistuksen selkeydessä ja löydettävyydessä katsottiin olevan parantamisen varaa.

Kuvailukäytäntöjen muutoksia koskien ensimmäisen kyselyn vastauksista kävi ilmi, että Melindaan kuvailun aineiston määrä ei ole juuri muuttunut, paitsi elektronisissa aineistoissa, joita poimitaan Alma-järjestelmän sisäisestä tietovarannosta Community Zonelta. Lisäksi ensimmäiseen kyselyyn vastanneet kertoivat yhtä poikkeusta lukuun ottamatta siirtyneensä käyttämään Alman Metadata Editoria kuvailussa Melindan Aleph-järjestelmän sijaan. Toiseen kyselyyn vastanneiden kesken sen sijaan oli enemmän hajontaa asian suhteen, ja useampi vastaaja kertoi käyttävänsä kuvailussa edelleen Aleph-järjestelmää. Ohjeistukseen ja tukipyyntöjen käsittelyyn Kansalliskirjastossa oltiin pääosin tyytyväisiä. Vastaajille ei kuitenkaan vaikuttanut olevan täysin selvää, minkä organisaation asiakastuen puoleen kääntyä missäkin asiassa. Vastuutusta siitä, kenen vastuulla mikäkin asia on, tulee edelleen tarkentaa. Selkeästi määritelty asiakastukimalli helpottaa kirjastojen kuvailijoiden työtä arkipäivän ongelmatilanteissa.

21.4.2021

Vastaukset olivat monissa kysymyksissä positiivisempia toisen aallon kyselyn vastanneiden kesken kuin ensimmäisen aalloin kyselyyn vastanneilla. Tähän vaikuttaa luultavasti se, että toisen aallon kohdalla monista asioista oli jo enemmän kokemusta ja monia asioita oli saatu jo ratkaistua. Ensimmäisen aallon kohdalla integraatio oli kokonaisuudessaan kaikille osapuolille uusi asia.

Kyselyiden perusteella voidaan katsoa, että kirjastojärjestelmän muutos ei näytä vaikuttaneen haluun jatkaa yhteisen metatietovarannon rakentamista tai vähentäneen halua olla mukana kansallisessa kuvailuyhteistyössä. Melinda-yhteistyön jatkuminen näyttää olevan vastanneiden mielessä hankaluuksista huolimatta, ja ongelmia toivotaan jatkossakin ratkottavan yhteistyössä.

Jatkotoimenpiteet

Toimenpide	Sisältö	Vastuutaho	Aikataulu
Yhteistyön kehittäminen	Melinda-Alma-toimintamallityöryhmä	Yhteistyössä (Alma-kirjastot ja Kansalliskirjasto)	Jatkuu 2021
	Yhteisiin asioihin liittyvien päätöksentekoprosessien selkeyttäminen	Yhteistyössä (Alma-kirjastot ja Kansalliskirjasto)	2021
Tiedottaminen ja viestintä	Koontitiedote	Yhteistyössä (Alma-kirjastot ja Kansalliskirjasto)	Kevät 2021 ja Syksy 2021
Asiakastuki, koulutukset, ohjeistus	Asiakastukimallin kuvaaminen	Yhteistyössä (Alma-kirjastot ja Kansalliskirjasto)	3-4/2021
	Talonmiehen tuokio: asiakastukimallin esittely	Kansalliskirjasto	20.5.2021
	Yhteiset webinaarit	Yhteistyössä (Alma-kirjastot ja Kansalliskirjasto)	Tarvittaessa
	Alma-kuvailijan ohjeistuksen linkittäminen Melindan toimintaohjeeseen	Yhteistyössä (Alma-kirjastot ja Kansalliskirjasto)	2/2021
Toiminnallisuuden kehittäminen	Osakohdetuki (kun toiminnallisuus on	Yhteistyössä (ExLibris, Alma-kirjastot,	

21.4.2021

	<p>kehitetty Almaan)</p> <p>LOW-publishing:n jatkokehittäminen</p> <p>Sanastopäivitysten automaattinen, tiheästi tapahtuva haravointi Fintosta Aleph-Asteriin ja sieltä Alman Community Zonelle</p> <p>Teos- ja ekspressioauktoiteetit</p>	<p>Kansalliskirjasto)</p> <p>Kansalliskirjasto</p> <p>Kansalliskirjasto</p> <p>Kansalliskirjasto</p>	<p>2021</p> <p>2021</p> <p>2021</p>
Aineistot	<p>E-aineistojen seuranta Melindassa; onko Almaan siirtyminen vaikuttanut kotimaisten e-aineistojen määrään?</p>	<p>Kansalliskirjasto</p>	<p>Jatkuvaa</p>
Auktoriteetti yhteistyö	<p>Alma-kirjastoille tarjotaan mahdollisuutta tehdä omia auktoiteetteja Melinda- ympäristössä (Aleph)</p>	<p>Yhteistyössä (Alma- kirjastot ja Kansalliskirjasto)</p>	<p>2021</p>

21.4.2021

Johdanto

Raportti käsittelee Alma-kirjastoille lähetetyn palautekyselyn tuloksia. Tiedot perustuvat kahteen palautekyselyyn, joilla haluttiin selvittää Alma-kirjastojärjestelmään siirtyneiden korkeakoulukirjastojen henkilökunnan ajatuksia Melindan ja Alman välille rakennetusta integraatiosta ja sen toiminnasta. Ensimmäisessä aallossa Alma-järjestelmään siirtyneille kirjastoille suunnattu palautekysely tehtiin toukokuun 2020 lopussa, ja toisessa aallossa siirtyneille kirjastoille suunnattu kysely marras-joulukuussa 2020. Lisäksi Aalto-yliopistolle lähetettiin tammikuussa 2021 saman kysely kuin toisen aallon kirjastoille. Palautepyyntö kohdistettiin Alma-kirjastoissa aineiston kuvailijoille, teknisille ylläpitäjille, projektipäälliköille ja kirjastonjohtajille.

Syksyllä 2019 aloitettu Melinda-Alma-integraatio toteutettiin kolmen toimijan, kansainvälisen Ex Libris -kirjastojärjestelmätoimittajan, Suomen Alma-kirjastojen ja Kansalliskirjaston kesken. Integraatio saatiin perustoiminnallisuuksien osalta kuntoon Alma-kirjastoissa vuoden 2020 aikana. Samalla kaikille Voyager-kirjastojärjestelmästä luopuneille kirjastoille tehtiin YSAsta YSOon - sanastokonversiot.

Kyselyiden toteutus

Ensimmäinen kysely toteutettiin Webropol-kyselytyökalulla, ja se lähetettiin ensimmäisen aallon Alma-kirjastoille 30 sähköpostiosoitteeseen, joista osa oli henkilökohtaisia ja osa palveluosoitteita. Toinen kysely toteutettiin Lyyti-kyselytyökalulla, ja se lähetettiin toisen aallon Alma-kirjastoille 18 sähköpostiosoitteeseen, joista osa oli henkilökohtaisia ja osa palveluosoitteita. Toinen kysely lähetettiin myös Suomen Alma-kirjastojen ohjausryhmän sihteerille ja pyydettiin häneltä kyselyn välittämistä toisen aallon Alma-kirjastojen projektipäälliköille. Lisäksi samainen kysely lähetettiin tammikuussa 2021 erikseen vielä Aalto-yliopistolle, joka siirtyi Alma-kirjastojärjestelmään kahden siirtymäaallon ulkopuolella. Kyselyiden saateviesti sisälsi linkin verkkokyselyyn ja lyhyen kertauksen Melinda-Alma-integraation kulusta. Vastauksia pyydettiin kaikilta viestin lukeneilta, tosin osa kirjastoista lähetti koontivastauksen. Kyselyt ovat edelleen avoinna, mutta tähän raporttiin on koottu ensimmäisen aallon kyselyn osalta toukokuun lopun ja kesäkuun 2020 aikana tulleet vastaukset ja toisen aallon kyselyn osalta marraskuun ja joulukuun 2020 osalta tulleet vastaukset sekä Aalto-yliopiston vastaus tammikuulta 2021. Palautekyselyiden kysymykset olivat suurilta osin samanlaisia ja molempien kyselylomakkeiden kysymykset on koottu tämän raportin loppuun liitteeksi.

Kyselyiden tulokset

Selvyyden vuoksi kyselyiden tulokset on raportissa jaoteltu alalukuihin esitettyjen kysymysten mukaan. Lisäksi ensimmäisen ja toisen kyselyn vastauksia esitellään myös omina kokonaisuuksinaan. Aalto-yliopiston vastaukset käsitellään osana toisen kyselyn vastauksia. Suurin osa kysymyksistä oli avovastauksia, joista on tähän raporttiin koottu yhteenvedot sekä vastausten suoria lainauksia.

21.4.2021

Kyselyihin vastanneet

Yhteensä ensimmäisen aallon Alma-kirjastoja on kahdeksan, joista kaikista saatiin vähintään yksi vastaus. Vastauksia kertyi kokonaisuudessaan 15, kun muutamasta kirjastosta vastasi useampi henkilö. Toisen aallon Alma-kirjastoja on yhteensä yhdeksän, kun Helka-kirjastot on katsottu yhdeksi kirjastoksi, kuten myös Lapin korkeakoulukirjasto. Lisäksi Oulun ammattikorkeakoulun ja Oulun yliopiston kirjaston yhdistyminen on otettu huomioon. Toisen aallon Alma-kirjastoista vastauksia saatiin kahdeksalta kirjastolta. Vastauksia kertyi kokonaisuudessaan 12, kun muutamasta kirjastosta saatiin useampi vastaus. Molemmissa kyselyissä osassa vastauksissa mainitaan erikseen niiden olevan organisaatiokoosteita, eli niihin on kerätty useamman henkilön vastaukset yhteen. Myös Aalto-yliopisto lähetti yhteisvastauksen kyselyyn. Alma-järjestelmän hankkineiden kirjastojen tiedot ja eri aallot löytyvät Melinda-palvelun asiakaswikistä sivulta [Alma-kirjastot](#).

Melinda-Alma-integraation onnistuminen

Ensimmäisenä kysyttiin Melindan alustana toimivan Alephin ja Alma-järjestelmän välisen integraation onnistumisesta. Integraatio on toteutettu Ex Libriksen tarjoamalla mallilla, joka perustuu vahvasti Aleph-järjestelmään sidottuihin rajapintoihin.

Ensimmäisen kyselyn tuloksia

Vastaukset vaihtelivat melko kriittisistä positiivisiin. Suurin osa vastaajista vaikutti ymmärtäneen prosessin aikataulu- ja muut haasteet, kuten määrittelyt ja vastuunjaot. Erityisesti integraatiosta mainittiin ongelmat sisällönkuvailutyössä, sillä asiasanojen poiminta Almassa on toistaiseksi ollut hankalaa ja se on vienyt paljon enemmän aikaa kuin ennen. Järjestelmäintegraation toteutuksen viivästyminen aiheutti odottamattoman pitkän katkon kuvailussa, mikä saattoi aiheuttaa tietueaukkoja myös Melindan tietokantaan. Jotkut pitivät kuvailuprosessia monimutkaisempana kuin ennen.

Vaikuttaisi siltä, että alun perin kuvailuintegraation oletettiin olevan sujuvampi kuin mitä se nykyisellään on. Alkukankeuden jälkeen kuitenkin suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että integraatio toimii pääosin hyvin, kun ottaa huomioon aikataulun kiireellisyyden. Eräs vastaaja mainitsi myös huomanneensa, että Melinda-palvelussa on tehty intensiivisesti työtä, jotta integraatio saataisiin toimivaksi. Alla joitakin poimintoja vastauksista:

”Kuvailutietojen kohdalla ei integraatio ole onnistunut toivotulla tavalla. YSO-asiasanojen poiminta Almassa on ollut toistaiseksi aikaa vievää ja hankalaa, erittäin ikävä asia.”

”Kauan siihen meni, mutta ymmärrän, että ratkaisu ei ollut ihan yksinkertainen.”

”Ongelmia oli ehkä liikaakin matkan varrella, mutta vähitellen alkaa kaikki toimia odotetulla tavalla.”

21.4.2021

”Toiminto ei ole niin sujuva kuin etukäteen odotettiin. Jälkiviisautta: olisiko lopputulema ollut parempi - ja olisimmeko päässeet pienemmällä vaivalla - jos integraatiota olisi ryhdytty rakentamaan eri tavalla. Nyt kun Melindasta poimii tietueen, siitä tulee heti Alman tietue. En tiedä olisiko ollut mahdollista rakentaa integraatioon eräänlainen välitila, jossa kuvailija olisi tehnyt Melindasta poimimalleen tietueelle ensin Melindaan kuuluvan osuuden ja tallentanut sen Melindaan ja siirtynyt sitten käsittelemään tietuetta omana ja tallentanut sen Almaan.”

”Vuoden alussa oli kovasti käynnistysvaikeuksia, jolloin myös kirjat ruuhkautuivat.”

”Kohtuullisen hyvin aikatauluihin nähden. On syntynyt kuva, että Melindan päässä on tehty työtä intensiivisesti.”

”Kohtuullisen hyvin. Oltiin kartalla, kun oltiin itse mukana teknisessä ryhmässä ja toimintamalliryhmässä. Alman toiminnassa oli kyllä epätietoisuutta, varsinkin low tagin lisääminen ihmetytti. Toisen aallon kirjastot tekevät asetukset Almaan itse, heitä on tässä viime päivinä neuvottu.”

”Hyvin aikataulun kiireellisyyden huomioon ottaen.”

”Pääosin hyvin. Ainoastaan [Alman] metadata-editorin puutteet häiritsevät.”

Toisen kyselyn tuloksia

Vastaukset olivat melko positiivisia, mutta myös kritiikkiä esitettiin. Vastaajat vaikuttivat ymmärtävän integraatioprosessin haasteita, ja integraatio koettiin sinänsä onnistuneeksi, vaikka kaikki ei mennyt oletetulla tavalla. Muun muassa integraation aikaista yhteistä tiedottamista olisi kaivattu enemmän. Alla on joitakin poimintoja vastauksista. Ensimmäinen kommentti on tullut kirjastosta, jossa käytetään edelleen myös Aleph-kuvailutyökalua.

”Toimii kannaltamme, mutta ei tavalla, jolla odotimme. Joudumme toimimaan poikkeuksellisella tavalla muihin kirjastoihin nähden. Olemme taipuneet tapaan, jolla voimme toimia siten, ettei tule sotkua ja/tai ylimääräistä työtä meille, eikä Melindaan. Luettelointimme ja sisällönkuvailumme on prosessina hidastunut, mutta ei ainoastaan Melindan takia, vaan muutoinkin ALMAN takia.”

”Alma – Melinda -tietueiden siirto järjestelmästä toiseen toimii niin kuin se näiden kahden järjestelmän välillä tällä hetkellä voi toimia.”

”Pääosin hyvin, perusasiat toimii.”

”Vaikuttanut melko haasteelliselta, mutta ei varmasti ole ollut helpoin tehtävä, ja mukavaa, että toimii nyt näinkin hyvin. Toisaalta ihmetyttää ExLibriksen hidas korjaustoiminto esim. Melinda-Aleph -erroriin, joka ilmenee, kun hakee Melindasta ja on jo MD-editorissa.”

21.4.2021

”Integraatio on sinänsä onnistunut, mutta tiedottamiseen olisi voinut kiinnittää hieman enemmän huomiota. Itselle tuli jonkinlaisena yllätyksenä se, kuinka paljon Melinda-Alma-integraatio tuli vaikuttamaan omaan työhön. Kun integraatio limittyi Alman käyttöönnottoon, kaikki tuntui hyvin sekavalta. Tässä olisi kaivattu selkeää tiedotusta hyvissä ajoin - mikä asia liittyi Almaan, mikä Melindaan. Mutta kaikkihan tässä ovat olleet uuden äärellä.”

”Melko hyvin siihen nähden, kuinka iso haaste integraation toteuttaminen oli.”

”Kuvailijan näkökulmasta yllättävän hyvin. Monet toiminnot ovat jo sujuvia.”

”Integraatio on mennyt hyvin ja yhteistyö on tuottanut tulosta.”

Integraation keskeneräisten asioiden vaikutus käytännön työhön

Integraation perustoiminnallisuudet olivat kunnossa palautekyselyiden toteuttamisen aikaan, mutta keskeneräisiä asioita on vielä ollut. Kyselyissä tiedusteltiin keskeneräisten asioiden vaikutusta päivittäiseen käytännön työhön.

Ensimmäisen kyselyn vastauksia

Ex Libriksen tarjoamaa alkuperäistä integraatiotapaa on jouduttu muokkaamaan Suomen Alma-kirjastojen ja Melindan tarpeisiin. Prosessissa jäi keskeneräisiä asioita 1. aallon käyttöönnoton jälkeen toteutettavaksi.

Eniten hankaluuksia kuvailijoille aiheuttivat ongelmat YSO-asiasanojen poiminnassa (0-osakentän puuttuminen) ja replikoinnin/VST-prosessin/ vapaakappaletietueiden automaattisen päivittymisen puuttuminen. Ex Libris lisäsi kyselyn jälkeen puuttuvat 0-osakentät auktoriteettitietueisiin, minkä lisäksi erilaisia korjauksia Almaan aikataulutettiin syksylle 2020 ja talvelle 2021. Myös Melinda-Alma-integraatiota kehitettiin kyselyjen vastausten ja palvelupostiin tulleiden viestien perusteella. Alla joitain poimintoja vastauksista.

”Metadata-editorin puutteellisuudet hidastavat työskentelyä hieman, mutta eivät sinänsä estä mitään.”

”Keskeneräiset asiat ovat aiheuttaneet epävarmuutta työssä.”

”Omalta kohdaltani ei niinkään, mutta metadatatiimissä enemmän.”

”Sisällönkuvailutyön tekeminen Almaan on vienyt tavallista enemmän työaikaa koska tietojen tallentaminen/hakeminen ei ole ollut toivotunlaista.”

”Tulen toimeen niiden kanssa.”

21.4.2021

”Lähinnä sisällönkuvailuun liittyvät toiminnalliset keskeneräisyydet mutkistavat työtä.”

”Vaikuttavat jonkin verran, virheilmoituksista ei aina tiedä ovatko aiheellisia vai eivätkö... Painettua aineistoa kuvaillaan koronarajoitusten vuoksi paljon vähemmän, joten tällä hetkellä keskeneräiset asiat eivät haittaa.”

”Keskeneräisistä toiminnoista: esim. asiasanojen kopioiminen on edelleen monimutkaista ja hidastaa työskentelyä. Nolla-osakenttä erityisesti on ongelmallinen.”

”YSO-poiminta ei toimi Almassa niin hyvin kuin Melindassa, eli on melko hankala. Poimintaluettelointi Melindasta Almaan toimii ja samoin toisinpäin.”

”Minähän kuvailen hyvin vähän (käytännössä vain e-aineistoja), joten ei mitenkään oikeastaan, näillä pärjätään.”

”VSTn toimimattomuus on ikävä asia vapaakappalekirjastoille. Sisällönkuvailu on Almassa työlästä.”

Toisen kyselyn vastauksia

Keskeneräisten asioiden suhteen oli vielä epävarmuutta ja epätietoisuutta siitä, mitkä ongelmat ylipäättään johtuvat keskeneräisistä asioista ja mitkä esimerkiksi tottumattomuudesta uuteen järjestelmään. Osa vastaajista koki, ettei mitään ongelmia tai keskeneräisiä asioita enää ole ja työ sujuu hyvin. Yksi vastaajista koki, että työ on hankaloitunut.

Alephin käyttö kulkee monissa kirjastoissa edelleen rinnalla. Useissa toisen aallon kirjastoista osa kuvailutyöstä tehdään edelleen Alephissa – joissakin kirjastoista ainoastaan Alephissa. Alla poimintoja vastauksista.

”Kentät, jotka on Melindassa otettu käyttöön sisäisesti eri tarpeisiin, kuten osakentät 5 ja 9 vaikuttavat ja hankaloittavat päivittäistä kuvailutyötä kirjastossa, koska näitä ei pysty käsittelemään Almassa. Keskeneräisistä asioista aiheuttavat vielä ongelmia pois käytöstä otetut (poistuneet) auktoriteettitietueet (YSO ja SLM) vielä ongelmia, mutta tämä on työn alla. Toimija-auktoriteettitietueiden osalta tämä toimii.”

”Pientä epävarmuutta, kuinka integraatio toimii (milloin esim. data siirtyy järjestelmien välillä).”

”Eivät paljon, luetteloin pääasiassa e-kirjoja, jotka eivät mene Melindaan. Auktoriteettiajot ovat päällä mutta siivoustyötä ei ole vielä kunnolla ehtinyt aloittaa.”

”Kunnes nyt selviää varmasti, että kaikki sujuu ihan oikein, niin teen luettelointia edelleen Alephilla ja kopion sitten Almalla Melindasta. (Saattaa kyllä olla, että teen niin jatkossakin, vaikkei Alephin käyttöliittymäkään mikään erityisen hyvä ole, niin Alman on kyllä kömpelö.)” (yhden luetteloijamme

21.4.2021

kommentti). Allekirjoittanut luetteloi Almassa, ja kontribuuttaa Melindaan. Melinda-Aleph -error hidastaa luettelointia.”

”Lähinnä päänvaivaa on tuottanut se, mitkä ongelmatilanteet ovat johtuneet keskeneräisyyksistä, ja mitkä siitä, ettei itse osaa vielä käyttää uutta järjestelmää.”

”Eivät vaikuta päivittäiseen työhöni, mutta ALMA-projektin aikana haasteena testaajille oli ymmärtää, oliko käytössä oikeat normalisointisäännöt ja oikeat versiot testausta varten. Normalisointisääntöjen ja asetusten ymmärtämiseen ei näyttänyt myöskään löytyvän riittävästi tukea.”

”Päivittäinen työ sujuu hyvin, joitain pieniä ongelmia, esim. kenttäjärjestyksen muuttuminen, keapatut ja dropatut kentät.”

”LOW-tag ei vielä päivity Almasta Alephiin.”

”Työnkulku on selvästi hidastunut.”

Melinda-Alma-toimintamallityöryhmä ja Alma-kirjastoille järjestetyt webinaarit

Melinda-Alma-toimintamallityöryhmä aloitti syksyllä 2019, koska järjestelmämuutoksen yhteydessä tunnistettiin tarve keskustelulle siitä, miten Melinda-yhteistyö jatkuu Alma-kirjastojen kanssa. Ryhmässä käsitellään ajankohtaisia käytännön asioita kuvailuyhteistyöhön liittyen. Toimintamallityöryhmän nykyiset jäsenet on listattu Melinda-palvelun asiakaswikiin korkeakoulujen kirjastojärjestelmämuutosten alle [Alma-kirjastojen etusivulle](#). Samaa toimintaan liittyvät webinaarit Alma-kirjastoille järjestettiin 1. aallon Alma-järjestelmän käyttöönoton jälkeen maaliskuussa 2020 ja 2. aallon käyttöönoton jälkeen lokakuussa 2020. Tallenteeseen ja materiaaleihin voi tutustua tapahtumasivulla [Webinaarit Alma-kirjastojen kuvailijoille](#).

Palautekyselyissä kysyttiin, miten tuttua toimintamallityöryhmän toiminta on vastanneille ja pidettiinkö webinaareja hyödyllisinä. Osa vastaajista piti ryhmän toimintaa ja webinaareja erittäin hyödyllisinä, osalle ryhmä ja sen toiminta ei ollut tuttua ja yksi vastaajista ei ollut kuullut koko ryhmästä. Alla poimintoja palautteesta.

Poimintoja ensimmäisen kyselyn vastauksista

”En ole ehtinyt siihen perehtyä, mutta meillä kirjaston metadatatimissä on tätä seurattu ja havaittu hyödylliseksi.”

”Webinaari oli erinomaisen hyödyllinen. Seuraan toimintamallityöryhmän kuulumisia organisaatiomme edustajan kautta.”

21.4.2021

”Osallistunut mahdollisimman moneen webinaariin, ja ellei ole pääsyt mukaan, seurannut asiaa muuten. Toivoisin että vastaavia webinaareja pidettäisiin jatkossa esimerkiksi 2-3 krt vuosittain.”

”Ei ole tuttua. Työryhmän tiedottaminen on hajanaista ja vajavaista. Työryhmän tuottamat ohjeet yms. vaikeasti löydettävissä sekä hankalasti hyödynnettävissä. Ohjesivujen sisällön toteuttaminen heikko. Webinaarista oli suuri hyöty!”

”Ei ole. Webinaarista oli hyötyä, niitä voisi olla lisää ja säännöllisesti, esim. joka toinen kuukausi.”

”On tuttua. Webinaari oli erittäin antoisa.”

”Seuraan ryhmän toimintaa. Webinaari oli erittäin hyödyllinen.”

”Oli hyötyä, toivottavasti vastaavia webinaareja järjestetään jatkossakin.”

”Ryhmän toiminta on meille tuttua ja maaliskuun webinaari oli erittäin hyödyllinen. Varsinkin käytännön esimerkit ovat olleet avuksi omassa työssä.”

”Ehdottomasti hyötyä. Tietoa oli, koska meidän organisaatiosta on ollut edustaja ryhmässä.”

”Olen itse työryhmässä, joten sen toiminta on aika tuttua... Työryhmä olisi pitänyt perustaa jo aikaisemmin.”

Poimintoja toisen kyselyn vastauksista

”Helsingin yliopiston kirjasto on osallistunut aktiivisesti työhön alusta alkaen Alma-kirjastojen käyttöönottoprojektien ”Integraatioryhmässä, jossa oli edustus Alma-kirjastoista ja Kansalliskirjastosta. Ryhmässä työstettiin toiminnot, tietueiden siirto Alman ja Melindan välillä sekä auktoriteetit (toimijat ja YSOt, maantieteelliset termit ja SLMt). Webinaareista on varmasti ollut hyötyä Alma-kirjastoille ja Kansalliskirjastolle. Osittain toki ollut päällekkäisyyttä sen kanssa mitä Alma-kirjastot ovat itse järjestäneet keskenään, mutta alkuvaiheessa, kun järjestelmä on uusi, päällekkäisyys on ollut perusteltua. Alma-Melinda-integraation asioihin liittyvää keskustelua ja yhteistyötä olisi hyödyllistä jatkaa Kansalliskirjaston kanssa. Suomen Alma-kirjastot järjestävät luonnollisesti omia toimintakohtaisia koulutuksia/webinaareja.”

”Toiminta jäänyt hieman näkymättömäksi ja ryhmän rooli epäselväksi. Vaikea hahmottaa, mikä tapahtuma on tämän työryhmän järjestämä. Webinaareihin osallistujien lähtötaso on eri, ja tämä olisi hyvä huomioida tapahtumien järjestämisessä (esim. käytännön luetteloijan näkökulma voisi toisinaan olla lähtökohtana).”

”Ryhmän toiminta on ollut hyvä. Webinaareista on ollut hyötyä.”

21.4.2021

“Ei ole kovinkaan tuttua. Tässäkin tiedonjakaminen on kenties jäänyt vähän suurempien asioiden jalkoihin. Toisaalta Almaan siirtyminen itsessään on ollut niin suuri ponnistus, että ei ole jäänyt aikaa pohtia Melinda-Alma-integraatiota niin paljon kuin ehkä olisi pitänyt.”

“Kyllä olen osallistunut webinaareihin ja niistä on ollut hyötyä.”

“On ollut hyötyä.”

“En ole edes tietoinen kyseisestä ryhmästä.”

“On tuttua. Webinaareista on hyötyä. Myös toimintamallityöryhmän kokousmuistioita seurataan.”

Alma-toimintaohje kuvailijoille ja toiveet lisäohjeista

Alma-toimintaohjeita kuvailijoille on tehty ja tehdään [Alma-kuvailijoista koostuvassa pienryhmässä](#) koko käyttöönottoprosessin ajan. Ohjeet ovat toistaiseksi [Helsingin yliopiston wikisivuilla](#), josta ne siirretään Suomen Alma-kirjastojen sivuille, kun ne valmistuvat. Ohjeet on myös linkitetty [Melindan toimintaohjeeseen](#). Kyselyssä pyydettiin palautetta ohjeista ja toiveita lisäyksistä.

Ensimmäisen kyselyn vastauksia

Suurin osa vastaajista oli tyytyväisiä ohjeistukseen, mutta muutamassa mainittiin, että ohjeissa on vielä puutteita ja erityisesti pienemmät kirjastot, joilla ei ole resursseja tehdä omia ohjeita toivoivat niitä lisää. Muutamia mainintoja oli siitä, että ohjesivuja on pitänyt selventää ja avata kuvailijoille niiden epäselvyyden tai hankalan omaksuttavuuden vuoksi. Myös muutoksista toivottiin ilmoituksia esimerkiksi yhteisen postituslistan kautta. Ohjeita pidettiin tarpeellisina ja niiden tekijöitä kiitettiin myös kyselyn vapaassa palautteessa. Alla poimintoja vastauksista.

“Niihin tottuu ja oppii vähitellen.”

“Ohjeet ovat melko selkeät niiltä osin, mihin olen tutustunut. Kaikkia ohjeita en ole vielä tarvinnut.”

“En osaa kommentoida tähän suoraan asiaa. Ohjeistuksissa varmaan on hyvää mutta myös puutteita. Tarvittaessa varmaan voi ottaa yhteyttä ja pyytää neuvoja.”

“Ohjeet huonot, tekninen toteutus vaikea ja hankalasti omaksuttava. Sivun toteutus, hakutoiminnon, sisällönkuvailuohjeistuksen löytyminen vajavaista.”

“Ohjeita tarvitaan vielä lisää (etenkin pienen kirjaston näkökulmasta, kun emme itse pysty/ehdi/ei ole resursseja tuottamaan ohjeita).”

21.4.2021

"Jokainen (1. aallon) kirjasto on varmaan tehnyt jonkinlaisia ohjeita ja vinkkejä itselleen - niitä enemmän sivuille, perusohjeet hyödyttäisivät kaikkia."

"Ohjeita kyllä löytyy mutta niitä on täytynyt "avata" kuvailijoille."

"Ohjeet ovat hyvät ja tarpeelliset."

"Ohjeet ovat ihan riittävän selkeät, muutoksista olisi kiva saada tietoa esim. postituslistan kautta."

"Minulle kuuluu myös venäjänkielisten luettelointi, teen sen Melindaan Cyrillux-ohjelmalla ja poimin sitten tietueen Almaan. Ei ole kauheasti tästä vielä kertynyt kokemusta."

"Noiden mukaan pystyy toimimaan, iso kiitos ohjeiden tekijöille."

Toisen kyselyn vastauksia

Yleisesti ottaen ohjeistusta pidettiin hyödyllisenä ja siihen oltiin tyytyväisiä, mutta muutamassa vastauksessa mainittiin, että ohjeistuksen selkeydessä ja löydettävyydessä olisi vielä parannettavaa. Alla joitain poimintoja vastauksista.

"Hyvät ja hyödylliset. Helsingin yliopiston kirjaston asiantuntijat ovat aktiivisesti olleet tekemässä ja valmistelemassa ohjeita. Ohjeet on tehty Alma-projektien sisäisiä tarpeita varten, jotta saataisiin Alma-kirjastojen kesken yhteiset toimivat integraatiomääritykset. Ohjeistuksissa on yhteisesti jaettu tietoja siitä, miten normalisointisäännöt tulisi olla Alman ja Melindan tiedonsiirron välillä ja tietoa siitä, miten siirrot toimivat tai eivät toimi."

"Selkeyttä ja yksiselitteisyyttä voisi vielä parantaa. Joitakin epäloogisuuksia ohjeissa, mm. kontribuoinnissa pysyvät ja ylikirjoittuvat kentät Melindassa/omassa kannassa."

"Ohjeet ovat selkeät, hyvä että voi testata itsekin keskeneräisiä asioita."

"Selkeät ja johdonmukaiset. Kiitos."

"Omasta näkökulmasta hankalaa on ainakin se, että ohjeita löytyy eri puolilta eikä aina ole aivan varma, mitä on missäkin. Mutta se on toki ymmärrettävää, koska ohjeita vielä laaditaan."

"On hienoa, että on ohjeita, mutta eivät ne täysin yksiselitteisiltä ole vaikuttaneet."

"Ohjeet ovat hieman vaikeaselkoisia..."

"Ohjeista on ollut suuri apu."

"Ohjeet ovat kattavia."

21.4.2021

“Surkeita, vaikeasti löydettäviä.”

“Ohjeita on turhan monessa paikassa. Almassa tapahtuvaa kuvailua koskevien ohjeiden ja kuvailusääntöjen soveltamisesta tietueisiin Alman puolella on usein hankala löytää tietoa. Saatavilla oleviin ohjeistuksiin olisi hyvä saada lisää käytännön esimerkkejä.”

Muutokset kuvailukäytännöissä ja Melindaan kuvaillussa aineistossa Alman käyttöönoton jälkeen

Ensimmäisen kyselyn vastauksia

Muutoksia kuvailukäytännöissä ja Melindaan kuvaillussa aiheutti keväällä järjestelmävaihdoksen lisäksi koronavirukseen liittynyt poikkeustilanne, joka eristi myös kirjastojen kuvailijat etätöihin. Tämä näkyy kevään kyselyn vastauksissa, sillä monessa mainitaan painetun aineiston kuvailun olevan tauolla korkeakoulukirjastojen ollessa poikkeustilanteen vuoksi suljettuina. Toisaalta mainittiin myös, että kevään 2020 aikana on ollut aikaa kuvailla aineistoa enemmän.

Vastauksista käy ilmi, että Melindaan kuvaillun aineiston määrä ei ole juuri muuttunut, paitsi elektronisissa aineistoissa, joita poimitaan Alma-järjestelmän sisäisestä metatietovarannosta Community Zonelta. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ulkomaisia e-aineistoja ei kuvailla enää yhtä ahkerasti Melindaan. Lisäksi vastanneet kertoivat yhtä poikkeusta lukuun ottamatta (alla ensimmäisenä lainauksena) siirtyneensä käyttämään Alman Metadata Editoria kuvailussa Melindan Aleph-järjestelmän sijaan. Lienee syytä olettaa, että jatkossa Alma-kirjastoissa kuvailu Melindaan tehdään Alma-järjestelmässä. Aleph ja muut Melindan tarjoamat työkalut ovat kuitenkin edelleen kirjastojen käytettävissä esimerkiksi auktoriteettien kuvailussa. Kirjastoissa pyritään tekemään Alman kautta mahdollisimman paljon, joten uudet tietueet liikkuvat nyt eri suuntaan kuin aiemmin, eli paikallistietokannasta Melindan metatietovarantoon. Suurin osa vastauksista on alla suorina lainauksina.

“Pääsääntöisesti kuvailemme edelleen Melindassa, koska se on meille yksinkertaisinta, joten ei ole juurikaan muuttanut.”

“Ei oikeastaan, mutta tänä keväänä on ollut aikaa luetteloida enemmän.”

“Kuvailun työnkulkuja on päivitetty ja tietenkin kuvailuympäristö on muuttunut Alman myötä. Melindaan kuvailtavien aineistojen määrä on käsittääkseni pysynyt samana (tässä huomioitu siis suoraan Alephiin kuvailu ja Almasta kontribuointi).”

21.4.2021

“Ei ole ollut mitään radikaalia kuvailun lisääntymistä. Poimintaa Melindasta tehdään tarpeen mukaan. Suhteellisen maltillisia määriä tähän mennessä.”

“On ja ei. Kuvailun tallentaminen/tekeminen samanlaista kuin ennen. Kuvailutiedon jakaminen/hyödyntäminen Almassa monipuolistunut.”

“Yritämme tehdä Alman kautta mahdollisimman paljon. Alman käyttöönotto ei ole muuttanut, mutta korona-aika on muuttanut Melindaan kuvailtavan aineiston määrää -> painettuja emme pääse samalla tavoin kuvailemaan kuin aiemmin.”

“Kuvailukäytäntöjä on jonkin verran jouduttu muuttamaan uuden integraation myötä. Integraatio on selkeyttänyt kirjastokohtaisten kenttien käyttöä. Melindaan kuvaillaan muuten samoin periaattein kuin Voyager-aikanakin.”

“Etätyön vuoksi painetun aineiston kuvailumme on ollut jäissä, joten kuvailtujen aineistojen määrä on ollut paljon vähäisempi kuin ennen koronaa.”

“Kuvailukäytännöt eivät ole muuttuneet Melindaan kuvailtavien osalta ja kuvailun määrään on vaikuttanut Almaa enemmän koronan aiheuttamat poikkeusolot ja etätyöhön siirtyminen.”

“On muuttanut siinä mielessä, että nyt kuvaillaan myös ensin Almaan ja sieltä poimitaan Melindaan.”

“Kaikki käytännöt tietenkin muuttuneet, mutta isoin juttu on e-aineistojen kanssa. Vielä mietitään, poimimmeko bibit jatkossa CZ:sta vai Melindasta. Nopeutunut huomattavasti, e-aineistoista vain lisätään portfolio ja sillä selvä. Melindan [osalta] en osaa suoraan sanoa, ehkä vähentynyt koska e-aineistot eivät sinne enää siirry (ei holdingsia).”

“Suuri osa e-aineistosta poimitaan Community Zonelta. Ja Community Zonelta poimittuja tietueita ei kontribuoida Melindaan. Aiemmin esim. tietokannat luetteloiitiin Melindaan, ellei sitten välittäjällä ollut tarjota tietueita. Nyt ne jäävät luetteloimatta Melindaan.”

“Melindan käyttö on vähentynyt, nyt työskennellään Alman puolella. Paikalliset kentät vain Almaan. Ulkomaista e-aineistoa kuvaillaan vähemmän Melindaan kuin ennen.”

21.4.2021

Toisen kyselyn vastauksia

Keväällä toteutetussa integraation palautekyselyn vastauksissa nousi esiin järjestelmämuutoksen tuomien muutosten lisäksi myös koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen aiheuttamat muutokset, kuten etätöihin siirtyminen ja sen vaikutukset. Syksyn palautekyselyssä tämä ei näkynyt vastauksissa, vaikka poikkeustilanne jatkuikin edelleen.

Vastauksissa näkyi kirjastojen välisiä eroja, osalla muutoksia oli enemmän, kun taas osa koki, ettei suuria muutoksia ole tapahtunut. Myös kirjaston sisällä saattoi olla erilaisia kokemuksia asiasta riippuen kunkin tavasta tehdä kuvailua. Toiseen kyselyyn vastanneista useampi kuvaili edelleen Alephiin, kun taas ensimmäiseen kyselyyn vastanneiden kohdalla vain yksi vastanneista kertoi tekevänsä edelleen näin. Alla on koottuna vastauksia.

“En ole oikea henkilö vastaamaan tähän, koska en ole tekemisissä näiden rutiinien kanssa. Muutoksia aivan varmasti tuli. Meillä on käytössä oma asiasanasto, joka on nyt käsittääkseni tallennettu kokonaisuudessaan local authority -sanastoksi ALMAan. Sen käyttö on ollut meille sisällönkuvailun kannalta suurin pohdittava. Lisäksi lisätyötä ovat tuottaneet suunnitteluun osakohteet ja e-aineistot, joiden molempien suhteen meillä on ollut hieman muista kirjastoista poikkeavat lähtökohdat. Osakohteita ei tainnut olla kuin muutamalla muulla kirjastolla. Ja e-aineistojen osalta meillä ei ollut aiemmin SFX:ää, eikä autentikointikäytäntöjä, jotka olivat muilla kirjastoilla. Näissä oli suunnittelemista ja erillisiä pohdintoja ExLibriksen kanssa.”

“On muuttanut. Voyagerissa emme pystyneet käyttämään hyväksi Asterin auktoriteettitietueita. Nyt ne ovat käytössä kirjaston kuvailijoille Almassa. Helkasta menee varmasti tällä hetkellä tietueita ja tietueiden päivityksiä enemmän Melindaan ja toiseen suuntaan kuin Voyager aikana Alma-Melinda-integraation ansiosta. Ainakin suhteellinen osuus varmasti nousut.”

“Yksittäisiä e-kirjoja (Gobi) ei enää kuvailla Melindaan. Käynnistänyt (vielä kesken olevan) sisäisen keskustelun kuvailun toimintatavoista suhteessa Melindaan (esim. luokitusten kontribuointi jne.).”

“Kuvailemme painetun aineiston edelleen ensisijaisesti Alephiin. Joten isoja muutoksia ei ole tullut.”

“”Ei ole, tosiaan kuvailen ja täydennän ihan samaan tapaan kuin aiemminkin jos ei jotain Melindasta löydy ja siirrän sitten itselle.” (yhden luettelouramme kommentti). Allekirjoittaneella kuvailukäytäntö on muuttunut siten, että nyt kuvailen Almassa (kontribuointi Melindaan) tai importtaan Melindasta. Alephia en enää käytä lainkaan.”

21.4.2021

”Ei Melindan suhteen. Muista syistä muutoksia on tullut.”

”Kyllä. Käsiteltävien tietueiden kontribuutio Melindaan on lisännyt työmäärää, tietueita korjattaessa haku Melindasta jne. Nyt joutuu myös pohtimaan enemmän sitä, mitä kenttiä voi poistaa ja mitä ei, sillä tietue palautuu Melindaan. Lisäksi takautuvaa luettelointia (tämä on tyypillistä meidän kirjastollemme) tehdessä joutuu usein ensin mergeämään, jos haluaa tehdä työnsä hyvin.”

”Ei tietääkseni. Kuvailusta on kuitenkin tullut hitaampaa meidän monimutkaisten työnkulkujen takia.”

”Ainakin siten, että ensiluettelointi tehdään paikalliskantaan eikä Melindaan.”

”Eipä juuri. Kuvailen Alephiin ja käyn sieltä poimimassa Almaan.”

”E-aineistojen portfoliot näkyvät Finnassa ennen kuvailua.”

”Koko prosessi menee toisin, joten monet käytännöt ovat muuttuneet. Klikkailua ja sivujen ja valikkojen välillä seilailua on paljon enemmän. Työn tehokkuus kärsii. Virheiden mahdollisuus on kasvanut, joten oman työn laaduntarkistusta vaaditaan enemmän.”

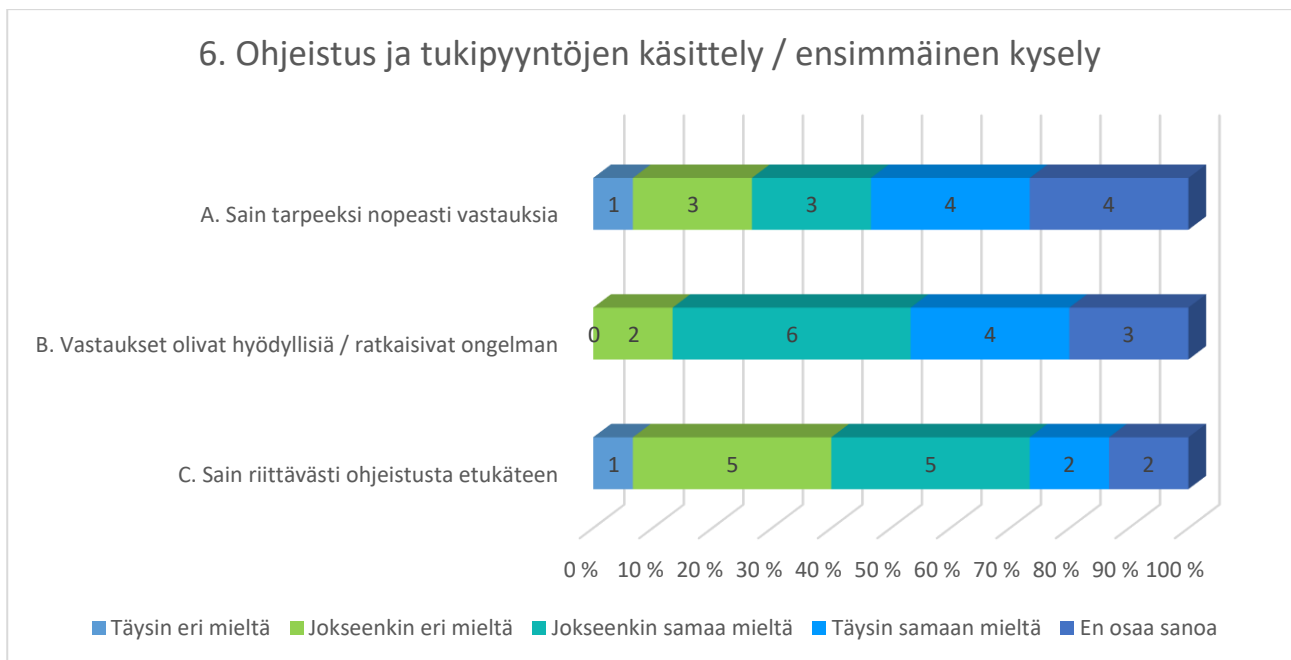
Ohjeistus ja tukipyyntöjen käsittely Kansalliskirjastossa

Ohjeistukseen ja tukipyyntöjen käsittelyyn liittyen tiedusteltiin, saiko kysymyksiin riittävän nopeasti vastauksia, olivatko vastaukset hyödyllisiä tai ratkaisivatko ne ongelman sekä oliko ohjeistusta riittävästi saatavilla etukäteen. Vastausvaihtoehtoja olivat: ”Täysin eri mieltä”, ”Jokseenkin eri mieltä”, ”Jokseenkin samaa mieltä”, ”Täysin samaan mieltä” ja ”En osaa sanoa”. Vastauksista suurin osa oli positiivisia, kun ”En osaa sanoa”-vastauksia ei lasketa positiivisiksi tai negatiivisiksi. Saattaa olla, että nämä vastaajat eivät ole olleet erikseen yhteydessä tukihenkilöstöön tai heidän saamansa vastaukset ovat olleet jotain hyödyttömän ja hyödyllisen väliltä. Syksyllä 2020 toteutetun toisen kyselyn vastauksissa annettiin hieman parempia arvioita kuin kevään 2020 ensimmäisessä kyselyssä. Kaiken kaikkiaan molempien kyselyiden vastauksista voidaan todeta, että vastaukset on koettu hyödyllisiksi ja/tai ne ovat ratkaisseet ongelman. Lisäksi toisen aallon kirjastot ovat kokeneet saavansa vastauksia hieman nopeammin kuin ensimmäisen aallon kirjastot, vaikka viimeksi mainituillakin enemmistö vastaajista kokee saaneensa vastauksia riittävän nopeasti. Ohjeistusta olisi kuitenkin vastausten perusteella voinut olla etukäteen saatavilla enemmänkin.

21.4.2021

Ensimmäisen kyselyn vastauksia

Kyselyn vapaassa palautteessa mainitaan, että ohjeistus ja tukipyyntöjen käsittely -kysymykseen oli vaikea vastata, sillä taso vaihteli riippuen toimijasta. Samassa vastauksessa kerrottiin vielä, että paikallisesti neuvoja on saanut hyvin ja toivottiin suomalaisten Alma-kirjastojen määrän kasvun vaikuttavan positiivisesti Ex Libriksen kykyyn saada keskeneräiset tehtävät valmiiksi. Alla kaavio ja siihen liittyvä taulukko tarkempien tulosten tarkastelua varten.

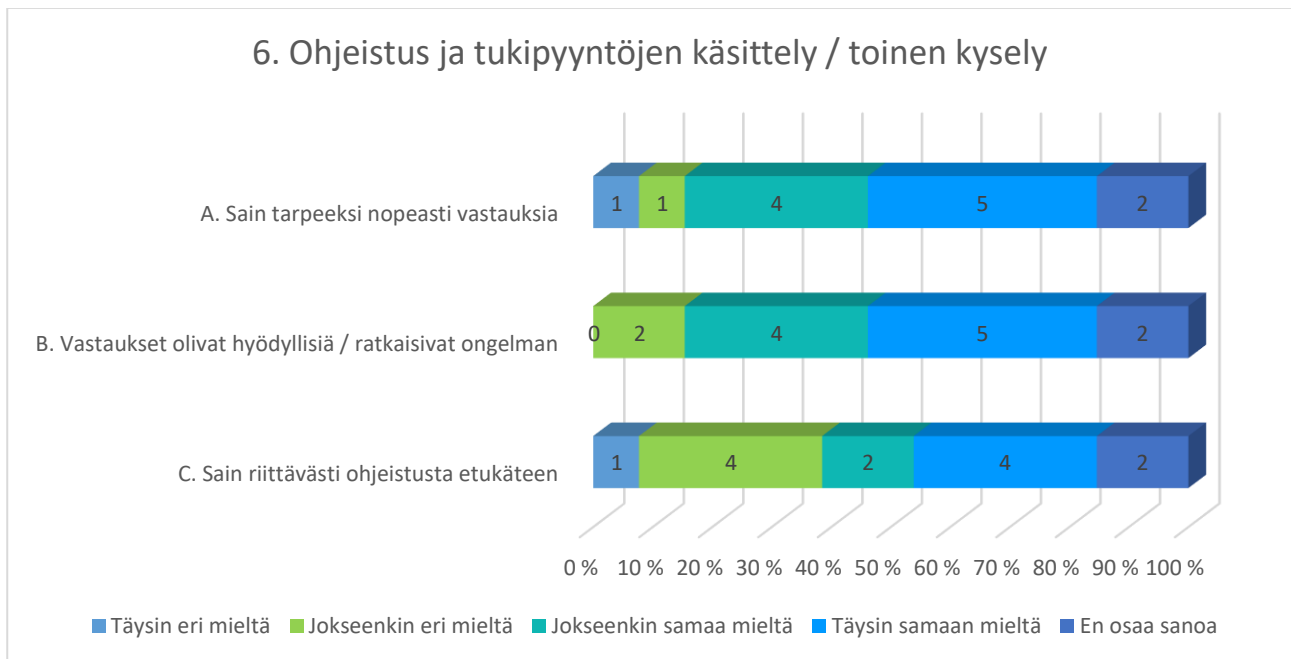

Toisen kyselyn vastauksia

Vapaassa palautteessa oli ohjeistukseen ja tukipyyntöihin liittyvä kommentti, jossa todettiin, että vastauksia oli jouduttu odottamaan loma-ajan vuoksi kriittiseen aikaan. Lisäksi vastaukset eivät olleet ratkaisseet ongelmaa kaikilta osin, koska tilanne oli ollut poikkeava. Aina ei myöskään ollut selvää, miltä taholta neuvoja ja apua pitäisi pyytää.

Alla olevasta kaaviosta näkyvät tarkemmin ohjeistusta ja tukipyyntöjä koskevat vastaukset.

21.4.2021

Vapaa palaute integraatiosta Melinda-palvelulle ja Alma-kirjastoille

Ensimmäisen kyselyn tuloksia

Vapaata palautetta antoi ensimmäisessä kyselyssä kuusi vastaajaa. Vapaassa palautteessa muun muassa toivottiin, että prosessissa olisi ollut yksi nimetty Alma-kirjastojen yhdyshenkilö, joka olisi hoitanut yhteydenpidon Kansalliskirjaston ja Ex Libriksen välillä. Lisäksi toivottiin YSO-poiminnan ja Melindaan kontribuoinnin kuntoon saamista, sekä annettiin erityiskiitokset Alma-toimintaohjeita tehneelle ad hoc -työryhmälle ja varsinkin siinä toimineille Ville Huhtalalle Helsingin yliopiston kirjastosta ja Minttu Hurmeelle Kansalliskirjastosta. Alla kaikki Melinda-palvelulle ja Alma-kirjastoille ensimmäisessä kyselyssä lähetetty vapaa palaute.

”Melinda-Alma-integraatio olisi ehkä onnistunut paremmin, jos Almaan siirtyvillä kirjastoilla olisi ollut yksi nimetty yhdyshenkilö, joka olisi hoitanut yhteydenpidon Kansalliskirjaston ja Ex Libriksen välillä. Nyt jäi tunne, että keskusteluyhteys avattiin liian myöhään ja että välillä sitä ei ollut. Mutta tämä kaikki aivan jälkiviisautta.”

”Toivottavasti YSO-poiminta ja yksinkertaisempi kontribuointi saadaan nopeasti kuntoon. Kiitos kaikille jo tehdystä työstä ja voimia tuleviin koitoksiin!”

”Alma-Melinda-integraation valmistelu aloitettiin ensimmäiselle aallolle liian myöhään. Syksyn 2019 ja alkutalven 2020 aikana ei saanut selkeitä vastauksia integraation toteutuksesta ja aikataulusta. Huom. vastaukset ovat kooste organisaatiomme vastauksista.”

21.4.2021

”Suuret kiitokset kaikille ohjeiden tekoon osallistuneille!”

”Melinda-Alma-toimintamallityöryhmä on ollut tarpeellinen ja hyödyllinen, ehdottomasti. Mutta haluan nostaa esille myös ad hoc -työryhmän, jossa on jäseniä Helsingin yliopiston kirjastosta, Kansalliskirjastosta, Turun yliopiston kirjastosta ja Itä-Suomen yliopiston kirjastosta. Työryhmä on tehnyt paitsi ohjeita kuvailijoille myös suuren - esim. paljon erilaista testausta - työn, että Alma-Melinda-integraatio saatiin toimimaan. Erityisesti Ville Huhtala ja Minttu Hurme ovat tehneet työryhmässä valtavan työn. Ja työ jatkuu.”

”Edelliseen vastaaminen hankalaa. Henkilökunta kokee, että vastauksia on paikallisella tasolla saatu hyvin. Hyvä, kun mukaan [tulee] enemmän kirjastoja, tulee enemmän painetta ExLibriksen suuntaan saada keskeneräiset asiat valmiiksi.”

Toisen kyselyn tuloksia

Vapaata palautetta antoivat lähes kaikki toiseen kyselyyn vastanneet. Palautteessa kiinnitettiin huomiota ohjeistukseen ja palvelupyyntöjen käsittelyyn liittyviin ongelmiin, mutta annettiin myös kiitosta integraation toteutumisesta. Erityiskiitokset lähetettiin tälläkin kertaa erityisesti Minttu Hurmeelle Kansalliskirjastosta. Alla kaikki toisessa kyselyssä Melinda-palvelulle ja Alma-kirjastoille lähetetty vapaa palaute.

”Jouduimme odottamaan vastauksia lomien takia kriittiseen aikaan. Vastaukset eivät kaikilta osin ratkaisseet ongelmiamme, koska meidän asetelmamme olivat muista poikkeavat. Ongelmia oli myös normalisointisääntöjen muokkaamisessa, joihin ei ollut aivan täsmällistä dokumentaatiota. Valituksia luetteloinnin vastaavilta tuli myös turhautumisesta testaukseen, kun ei ollut käsitystä siitä, missä versiossa mikäkin testikanta/tuontantokanta oli ja olivatko siellä juuri ne korjaukset, joita odotettiin ja olivatko asetukset kaikilta osin paikallaan. Tässä koettiin turhautumista, eikä oikein aina tiedetty, mistä suunnasta kysyttäisiin neuvoa, ExLibrikseltä vai Melindan suunnalta. Paljon hyvää ohjeistusta tuli toki, ja oli mahdollista myös seurata periaatteessa dokumenteista, mistä neuvoteltiin ExLibriksen kanssa. En osaa sanoa, mitä olisi tarvittu enemmän: joka tapauksessa solmukohtia olivat epäselvyys asetuksista, epäselvyys ohjelmaversioista ja epäselvyys siitä, mitä toiminnallisuudelta oli odotettavissa. Vähitellen näistä on testaamisella ja pitkillä keskusteluilla sumu hälventynyt.”

”Integraatioryhmä toimi Alman käyttöönottoprojektin aikana kohtuullisen hyvin ja saatiin yhdessä asiat toimimaan ja teknisiä ratkaisuja ongelmien ratkaisemiseksi haettiin ja löydettiin. Minttu Hurmeelle erityinen kiitos. Hän oli avainhenkilö Alma – Melinda integraation ongelmien selvittelyssä. Hän etsi ongelmakohtiin aktiivisesti ratkaisuja ja toimi hyvässä yhteistyössä kirjastojen asiantuntijoiden kanssa. Häneltä saatiin apua ja vastauksia viivytyksettä (ks. kysymykset 6a ja b: vastauksia saatiin erityisesti Minttu Hurmeelta) Vastaukset ovat Helkan puolesta.”

21.4.2021

”Mikä on jatkossa Alma-työryhmien, Melinda-Alma toimintamallityöryhmän ja HY:n sivuilla olevien ohjeiden suhde? Emme ymmärrä kysymystä 6. Kenelle tukipyynnöt lähetetään ja kuka niihin vastaa. Erityiskiitokset haluamme osoittaa Minttu Hurmeen aktiivisuudelle integraation toteutuksessa.”

”Asiat hoituivat hyvin, vaikka meillä yhdistettiin kaksi tietokantaa.”

”Valtava urakka on saatu tehtyä - tai ainakin käyntiin. Kun alun yskähtelystä päästään, tämä on varmasti hieno ja toimiva juttu. Kiitos teille päätekijöille!”

”Melinda-integraatio oli meille yksi hankalimpia osuuksia, jossa testausta tehtiin varsin myöhäisessä vaiheessa. Tiedän, että meidän väkeä harmitti erityisesti se, että jouduttiin tekemään koulutusmateriaalit ja ohjeet kahteen kertaan muutoksien takia. Nyt tuki on mielestäni hyvin organisoitunut, mutta matkan varrella meidän vastuuhenkilöillämme luetteloinnin puolella ja määräyksien teossa oli kyllä kovia haasteita.”

”Isot kiitokset kaikille niille, jotka Alma-kirjastoissa ja Kansalliskirjastossa ovat tehneet työtä kaikkien Suomen Alma-kirjastojen hyväksi integraation toteuttamiseksi.”

”Ruusu Melinda-Alma integraatiolle!”

”Toivotaan käytännön asioihin keskittyvää vuorovaikutusta.”

”Yhteistä Alma-kirjastojen kuvailijoille suunnattua koulutusta toivotaan. Mintulle lämpimät terveiset ja kiitokset! Ville Huhtalalle hatunnosto hänen tekemästään työstä.”

21.4.2021

Liitteet

Liite 1: Webropol-kyselylomake

1. Miten Alma-Melinda-integraatio on mielestänne onnistunut?

Avovastaus

2. Integraation perustoiminnallisuudet ovat kunnossa, mutta miten integraation keskeneräiset asiat vaikuttavat päivittäiseen työhösi?

Avovastaus

3. Käytännön kuvailuun ja integraation toimintaan keskittynyt Melinda-Alma-toimintamallityöryhmä aloitti syksyllä 2019, onko ryhmän toiminta sinulle tuttua? Oliko esimerkiksi maaliskuussa järjestetystä webinaarista hyötyä työssäsi?

Avovastaus

4. Millaisena pidät Alma-kirjastoille tehtyjä ohjeita, ovatko ne selkeät, vai puuttuuko niistä jotain? Yleiset Alma-toimintaohjeet ovat keskeneräiset, voit kirjata toiveesi lisäyksistä tähän.

Avovastaus

5. Onko Alman käyttöönotto muuttanut kuvailukäytäntöjämme tai Melindaan kuvailemienne aineistojen määrää? Jos on, miten?

Avovastaus

6. Ohjeistus ja tukipyyntöjen käsittely

	Täysin eri mieltä.	Jokseenkin eri mieltä.	Jokseenkin samaa mieltä.	Täysin samaa mieltä.	En osaa sanoa.
a. Sain tarpeeksi nopeasti vastauksia. *	☐	☐	☐	☐	☐
b. Vastaukset olivat hyödyllisiä / ratkaisivat ongelman. *	☐	☐	☐	☐	☐
c. Sain riittävästi ohjeistusta etukäteen. *	☐	☐	☐	☐	☐

7. Sana on vapaa, voit esimerkiksi lähettää terveisiä 2. aallon kirjastoille, tai antaa ruusuja tai risuja Melinda-Alma-integraatiosta.

Avovastaus

21.4.2021

Liite 2: Lyyti-kyselylomake

1. Miten Alma-Melinda-integraatio on mielestänne onnistunut?

Avovastaus

2. Integraation perustoiminnallisuudet ovat kunnossa, mutta miten integraation keskeneräiset asiat vaikuttavat päivittäiseen työhösi?

Avovastaus

3. Käytännön kuvailuun ja integraation toimintaan keskittynyt Melinda-Alma-toimintamallityöryhmä aloitti syksyllä 2019, onko ryhmän toiminta sinulle tuttua? Oliko esimerkiksi toimintamallityöryhmän järjestämistä webinaareista hyötyä työssäsi?

Avovastaus

4. Millaisena pidät Alma-kirjastoille tehtyjä ohjeita, ovatko ne selkeät, vai puuttuuko niistä jotain? Yleiset Alma-toimintaohjeet ovat keskeneräiset, voit kirjata toiveesi lisäyksistä tähän.

Avovastaus

5. Onko Alman käyttöönotto muuttanut kuvailukäytäntöjänne tai Melindaan kuvailemienne aineistojen määrää? Jos on, miten?

Avovastaus

6. Ohjeistus ja tukipyyntöjen käsittely

	Täysin eri mieltä.	Jokseenkin eri mieltä.	Jokseenkin samaa mieltä.	Täysin samaa mieltä.	En osaa sanoa.
a. Sain tarpeeksi nopeasti vastauksia. *	☐	☐	☐	☐	☐
b. Vastaukset olivat hyödyllisiä / ratkaisivat ongelman. *	☐	☐	☐	☐	☐
c. Sain riittävästi ohjeistusta etukäteen. *	☐	☐	☐	☐	☐

7. Sana on vapaa, voit esimerkiksi lähettää terveisiä Alma-kirjastoille, tai antaa ruusuja tai risuja Melinda-Alma-integraatiosta.

Avovastaus